

Forslag

til

Lov om skibsmæglere og varemæglere.

Fremsat den 2. november 1966 af *handelsministeren*.

§ 1. Skibsmæglere og varemæglere beskikkes af handelsministeren.

Stk. 2. Ret til at få beskikkelse som skibsmægler og som varemægler har enhver person, der

- 1) har dansk indfødsret,
- 2) har bopæl her i landet,
- 3) er fyldt 25 år,
- 4) ikke er umyndiggjort, under lavværgemål eller har sit bo under konkursbehandling,
- 5) har bestået en særlig eksamen, jfr. § 3, og
- 6) i mindst 3 år efter det fyldte 18. år har deltaget i forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham fornødent kendskab til mæglererhvervet.

Stk. 3. Beskikkelse kan nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder. Endvidere kan beskikkelse nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at han ikke vil drive mæglervirksomhed på forsvarlig måde.

Stk. 4. Handelsministeren kan undtage fra betingelsen i stk. 2, nr. 1. I så fald kan beskikkelsen begrænses og betinges.

§ 2. For beskikkelse som mægler betales en af handelsministeren fastsat afgift.

Stk. 2. Forinden beskikkelsen udleveres, skal den pågældende underskrive en højtidelig forsikring om, at han med omhu og nøjagtighed vil udføre de hverv, der betros ham, og samvittighedsfuldt opfylde sine pligter som mægler.

Handelsmin. j. nr. 284-1966.

§ 3. Handelsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om den i § 1, stk. 2, nr. 5, omhandlede eksamen, herunder betingelserne for at indstille sig til eksamen, eksamenskravene, eksamens afholdelse og bedømmelsen. Ministeren kan lade en i udlandet aflagt prøve, der findes at kunne ligestilles med sådan eksamen, træde i stedet for denne.

Stk. 2. Til bistand for handelsministeren ved administrationen af loven, herunder ved fastsættelse af bestemmelserne i henhold til stk. 1, nedsætter handelsministeren en kommission (Mæglerkommissionen), bestående af indtil 7 medlemmer. Formanden skal have den juridiske uddannelse, 2 medlemmer skal være mæglere, 1 medlem skibsfartskyndigt og 2 medlemmer handelskyndige.

§ 4. Beskikkelse som skibsmægler og som varemægler bortfalder, når vedkommende dør. Det samme gælder, hvis han ophører med at opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 4, medmindre handelsministeren tillader, at beskikkelsen opretholdes.

Stk. 2. Er beskikkelsen bortfaldet eller frakendt efter borgerlig straffelovs § 79, skal den straks tilbageleveres handelsministeriet.

Stk. 3. Ophører grunden til en beskikkelse bortfaldt at bestå, eller udløber eller ophæves frakendelsen af en beskikkelse, skal beskikkelsen efter begæring og uden beta-

ling af afgift på ny sættes i kraft og udleveres den pågældende.

§ 5. Kun personer, der har beskikkelse som skibsmægler eller som varemægler, må benytte betegnelsen „mægler“. Andre må heller ikke benytte betegnelser, der vil kunne forveksles med „skibsmægler“ eller „varemægler“.

§ 6. Handelsministeren kan fastsætte nærmere regler for mægleres virksomhed og herunder bestemme, at visse erhverv og stillinger ikke kan forenes med hvervet som mægler.

Stk. 2. Mæglere skal udføre de dem betroede hverv med omhu og nøjagtighed og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader. Certeparti og slutseddel skal så vidt muligt udfærdiges samme dag, som befragtningen henholdsvis forretningen er afsluttet.

§ 7. Enhver mægler kan få autoriseret fuldmægtige til på hans vegne og ansvar at udføre hans forretninger.

Stk. 2. Ved en mæglers død kan der efter begæring af dødsboet konstitueres en anden til for boets regning at fortsætte den afdødes mæglervirksomhed med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende. Er boet udleveret den efterlevende ægtefælle, kan konstitutionen ske efter ægtefællens begæring.

Stk. 3. Autorisation i henhold til stk. 1 og konstitution i henhold til stk. 2 meddeles af politimesteren, i København magi-

straten. Konstitution kan bortset fra særlige tilfælde kun meddeles i indtil 1 år fra dødsfaldet.

Stk. 4. For at opnå autorisation eller konstitution skal den pågældende opfylde betingelserne i § 1, stk. 2, nr. 1, 2 og 4. Medmindre handelsministeren undtager herfra, skal den pågældende endvidere være fyldt 25 år og i mindst 3 år have deltaget i en forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham fornødent kendskab til mæglererhvervet.

§ 8. Overtrædelse af bestemmelserne i § 4, stk. 2, § 5 og § 6, stk. 2, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der gives af handelsministeren i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Borgerlig straffelovs §§ 144, 150-152 og 154-157 finder tilsvarende anvendelse på mæglere samt disses autoriserede fuldmægtige. For så vidt angår mægleres medarbejdere finder samme lovs § 152 om tavshedspligt tilsvarende anvendelse.

§ 9. Denne lov træder i kraft den 1. januar 1967.

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 81-84 i næringslov nr. 138 af 28. april 1931.

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som landsdelens særlige forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

I folketingsåret 1964-65 fremsatte handelsministeren i folketinget forslag til lov om skibsmæglere og varemæglere, og efter 1. behandling blev forslaget henvist til et udvalg — se Folketingstidende 1964-65, folketingets forhandlinger spalte 4848-66 og spalte 5212-60. Udvalget afsluttede ikke sit arbejde inden folketingsårets udløb, og lovforslaget blev i samme skikkelse genfremsat i folketingsåret 1965-66, men nåede heller ikke i dette folketingsår at blive færdigbehandlet.

Lovforslaget fremsættes derfor nu i samme

skikkelse som i de 2 foregående folketingsår, dog at det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt i § 9 er udskudt til 1. januar 1967, der er den dato, næringsloven og en række af de love, der knytter sig til denne lov, træder i kraft.

Lovforslaget er udarbejdet af Næringslovkommissionen, og dets bestemmelser træder i stedet for bestemmelserne i den gældende næringslovs afsnit II, §§ 81-84.

Om motiveringen for lovforslaget og dermed også for de principielle ændringer, dette vil medføre i den

nuværende retstilstand, kan henvises til den af Næringslovkommissionen i januar 1965 afgivne betænkning II.

Ved udarbejdelsen af bemærkningerne til dette lovforslag har man i øvrigt i det væsentlige benyttet de i betænkningen anførte motiver.

Da de i næringslovens afsnit II i øvrigt indeholdte bestemmelser om særlige næringer udskilles fra næringsloven, har man fundet det naturligt at foreslå, at også bestemmelserne om skibsmægleres og om varemægleres forhold optages i en særlig lov. Til lovforslagets enkelte paragraffer bemærkes:

Til § 1.

Efter forslaget meddeler handelsministeren på begæring beskikkelse som skibsmægler og som varemægler. Det kræves ikke, at der, som det er tilfældet efter den nugældende næringslov, skal foreligge indstilling herom fra den stedlige handelsstandsforenings bestyrelse. Den indstilling, som handelsstandsforeningerne hidtil har haft ret til at give, har da også kun været vejledende. Indstillingsretten har også stået i forbindelse med den nugældende adgang for ministeriet til at begrænse antallet af mæglere. En sådan mulighed for adgangs begrænsning foreslås i overensstemmelse med Næringslovkommissionens flertalsindstilling ophævet.

De i stk. 2 stillede krav for at få beskikkelse som mægler svarer til de i næringsloven hidtil fastsatte.

Kravet om bopæl her i landet er en konsekvens af mæglerhvervets personlige karakter og tilsiges i øvrigt af almindelige jurisdiktionshensyn.

Under hensyn dels til, at mæglernes virksomhed i vidt omfang er rådgivende og medfører optræden på andres ansvar, dels til, at mæglere ofte på andres vegne vil være i besiddelse af betydelige pengemidler, har man, ligesom tilfældet er for advokater og statsautoriserede revisorer, anset det for rigtigt også at bibeholde kravet om, at en mægler skal være fyldt 25 år.

Det er en selvfølge, at en offentligt autoriseret mægler, der skal beskæftige sig med forhold af stor økonomisk betydning for andre, ikke selv må være under konkurs, umyndiggjort eller under lavværge-mål.

Kravet om 3 års praktisk uddannelse efter det fyldte 18. år svarer til de nuværende bestemmelser om, at man for at kunne indstille sig til prøven skal have haft mindst 3 års praktisk virksomhed. Der vil dog fortsat kunne stilles krav om nogen praktisk uddannelse for at kunne indstille sig til eksamen, jfr. § 3, stk. 1. Den praktiske virksomhed skal være af særlig karakter, idet vedkommende efter det fyldte 18. år her eller i udlandet skal have været

medarbejder i en mæglervirksomhed eller i en forretningsvirksomhed, der kan antages at have givet ham fornødent kendskab til de under mæglererhvervet hørende forretninger. Når man ikke stiller krav om ansættelse udelukkende i en mæglervirksomhed, er dette begrundet dels i hensynet til personer, der har gennemgået tilsvarende praktisk uddannelse på anden måde, dels under hensyn til, at de fleste varemæglervirksomheder i modsætning til skibsmæglervirksomheder kun har en enkelt eller ganske få medarbejdere.

Man har overvejet at foreslå, at mæglere skal stille sikkerhed for eller have forsikret mod økonomisk ansvar, som de måtte pådrage sig under udførelsen af deres hverv, men man har dog ikke fundet tilstrækkelig anledning hertil, bl. a. fordi der ikke hidtil har vist sig at være behov for en sådan sikring.

Bestemmelsen i stk. 3 om, at beskikkelse kan nægtes under de i straffelovens § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder, stemmer med gældende ret. Herudover foreslås det, at beskikkelse skal kunne nægtes, såfremt den pågældende i stilling eller erhverv har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage at han ikke vil drive mæglervirksomhed på forsvarlig måde. Man finder, at en sådan bestemmelse er nødvendig for opretholdelse af tilliden til mæglere. Bestemmelsen tager navnlig sigte på handlinger, der ikke har medført strafferetlig tiltale. Det kan for eksempel være oplyst, at ansøgeren er afskediget fra en stilling på grund af uredelighed, der ikke har medført straffesag, eller at ansøgeren i anden tilsvarende virksomhed på grov måde har tilsidesat hensynet til sine klienter. Bestemmelsen vil kunne anvendes med hensyn til såvel handlinger som undladelser, herunder fortielser. Nægtelse af beskikkelse med henvisning til denne bestemmelse kan indbringes for domstolene i den borgerlige retsplejes former, medens nægtelse med henvisning til straffelovens § 78 kan indbringes for domstolene i strafferetsplejes former.

Til § 2.

Den i stk. 2 omhandlede løfteerklæring svarer til den, der nu anvendes.

Til § 3.

Efter forslaget vil handelsministeren med bistand af Mæglerkommissionen kunne bestemme, om mæglereksamen som hidtil skal aflægges for kommissionen, eller om denne eksamen skal aflægges på anden måde, f. eks. på en højere læreanstalt i forbindelse med gennemgået dagskoleundervisning.

Hjemmelen for handelsministeren til at meddele beskikkelse til personer, der i udlandet har aflagt

en prøve, der kan ligestilles med den danske mæglereksamen, er nødvendiggjort af Danmarks tilslutning til EFTA-konventionen. Der vil i givet fald kunne stilles krav om, at ansøgere, der har fået deres uddannelse i udlandet, forinden de får beskikkelse, skal bestå en prøve, f. eks. i dansk søret og erhvervsret.

Medens det i den gældende næringslov er overladt til ministeren, hvorledes Mæglerkommissionen skal sammensættes, foreslås det, at kommissionens sammensætning angives i loven. Det vil være naturligt, at de medlemmer, der skal være mæglere, indstilles af Prøvimæglerforeningen for Danmark og Mæglerkorporationen i København, at det medlem, der skal være skibsfartskyndig, indstilles af Søfartsrådet, at medlemmer, der skal være handelskyndige, indstilles af henholdsvis Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelskammeret, og at et eventuelt 7. medlem af kommissionen — ligesom formanden — skal have den juridiske uddannelse.

De nærmere bestemmelser om kommissionens virksomhed og om eksamenskrav m. v. foreslås som hidtil overladt til handelsministerens fastsættelse.

Til § 4.

Normalt må en beskikkelse bortfalde, såfremt vedkommende ophører med at opfylde betingelserne for at opnå beskikkelse.

For at beskikkelser, der er bortfaldet eller frakendt en mægler, ikke skal kunne misbruges, skal de straks tilbageleveres handelsministeriet.

Ligesom der om meddelelse af beskikkelse sker bekendtgørelse i Statstidende, bør der i Statstidende optages meddelelse om de beskikkelser, der bortfalder eller frakendes. Endvidere vil det være rimeligt i Statstidende at bekendtgøre, når mæglere, f. eks. på grund af overgang til anden beskæftigelse, frivilligt deponerer deres beskikkelse i handelsministeriet. En sådan frivillig deponering medfører ikke bortfald af beskikkelsen, og indehaveren kan få beskikkelsen udleveret på ny, hvis han på det pågældende tidspunkt opfylder betingelserne for beskikkelse.

Til § 5.

Efter forslaget må kun personer, der har beskikkelse som skibsmægler eller som varemægler, benytte betegnelsen „mægler“. Bestemmelsen tilsigter at forebygge misbrug af betegnelser, der kan forveksles med betegnelserne „skibsmægler“ og „varemægler“. Da kun skibsmæglere og varemæglere må betegne sig som sådanne eller som „mægler“, er det ikke fundet nødvendigt at knytte „statsautoriseret“ til disse betegnelser.

Udelukkelse i størst muligt omfang af forvekslinger på dette punkt vil være både i mæglerens og i deres kunders interesse; for mæglerne under hensyn til de strenge krav, der stilles for at få beskikkelse, og de pligter, der følger med denne; for kunderne under hensyn til den betydning, det har for dem at vide, om den person, til hvem de betror varetagelsen af deres interesser, har de fornødne kvalifikationer.

Det er ikke fundet nødvendigt i lovtæksten at anføre, at en mægler, hvis beskikkelse er bortfaldet eller frakendt, ikke vil være berettiget til at betegne sig som mægler. Er beskikkelsen deponeret, er han berettiget til at betegne sig som mægler, dog ikke i forretningsforhold.

Til § 6.

I overensstemmelse med den af flertallet inden for Næringslovkommissionen afgivne indstilling er den hidtidige begrænsede eneret for skibsmæglere til at klarere skibe ikke foreslået opretholdt. Man henviser herved til den af flertallet anførte begrundelse herfor, Næringslovkommissionens betænkning II, side 70.

Adgangen for handelsministeren til at bestemme, at visse erhverv og stillinger ikke kan forenes med hvervet som mægler, foreslås opretholdt, men i forbindelse med den foreslåede ophævelse af eneretten for skibsmæglere til at klarere skibe, tænkes den hidtidige praksis på dette område væsentligt lempet.

Som hidtil har man fundet det rimeligt i loven at fastslå, at mæglere skal udføre de dem betroede hverv med omhu og med den hurtighed, som hvervets beskaffenhed tillader.

Handelsministeriet har i medfør af næringslovens § 84, jfr. § 72, fastsat takster for beregning af mæglerens kurtage, jfr. bekendtgørelse nr. 92 af 23. marts 1932, som ændret ved bekendtgørelser nr. 352 af 21. december 1959 og nr. 30 af 7. februar 1964. Disse regler kan dog fraviges ved aftale mellem parterne og er altså deklaratoriske. Dette er sammenhængende med, at næringsloven ikke for så vidt angår mæglere — i modsætning til, hvad der er tilfældet for ejendomsmæglere (§ 85 e) og vejere og målere (§ 87) — indeholder hjemmel til at fastsætte takster, der ikke må overskrides. Man finder, at der ikke fremtidig er anledning til for det offentlige at fastsætte sådanne mægler-salærtakster. Mæglerorganisationerne kan selv vedtage salærtakster, som da kan falde ind under monopolloven på tilsvarende måde som f. eks. advokaternes og lægernes salærtakster.

Den hidtidige bestemmelse om, at der til de af

statsautoriserede mæglere afgivne erklæringer til brug i retlige forhold er knyttet offentlig troværdighed, er udgået, idet denne bestemmelse nu, hvor der er fri bevisbedømmelse, må antages at være uden reel betydning.

Til § 7.

Efter bortfald af skibsmæglernes eneret til klaring vil bestemmelserne om autorisation af fuldmægtige og om konstitution ved død kun få praktisk betydning for varemæglere, der i henhold til købeloven medvirker ved tvangssalg og dækningskøb.